

Daniel Aranduka - Papy Poapy peteĩha haña peteĩ

Ojehecha haña pe “revisionismo histórico” Adventismo Laodiceaygua: Ojehesa’ỹijo pe ñe’ẽjapu “el diario” rehegua haña

Jeff Pippenger
2024-02-14

Pe razonamiento oúva mba’ère guive ipahápe peve ndovaléi mba’everã, pe efecto oñemyesakã vai ramo, ojejapoháicha umi historiador adventista Laodiceagua ojapo jave ijeheguigua ñe’ẽ guasu umi circunstancia ha umi tekovekuéra rehe oñembojoajúva Conferencia General de 1888 Minneapolis-pe. Pe comentario inspirado ohechauka pe mba’e oikóva ha’eha peteĩ jevy pe rebelión Coré, Datán ha Abiram rehegua, oñemombaretéva pe juicio rupive oñeme’ẽva’ekue chupekuéra oguata haña pe desiértope cuarenta año peve omanóramoite. Upe juicioete voi oñemoñe’ẽmava’ekue Adventismo Laodiceagua rehe.

Pe ñemoĩ va’ekue oikekuri ñomongeta kañymbykuérape, umi opu’áva oĩ hañaicha peteĩ pytũ Laodiceagua tuichaitereívape, upéva ojoko haña chupekuéra ontende haña Ñandejára oikuaa hague umi ñembosako’i ha pe ñemoĩ ojapóva okẽ mbotypýpe. Coré, Datán ha Abiram okañy haguéicha iñatýnguérape ha ojapo haña hikuái iplán ha omyasãi haña iñemoĩ Moisés rehe, upéicha avei umi karai yma guare 1888 pegua okañy hikuái hoga okẽ mbotypýpe, oñembosako’i haña Hermana White rehe, ita’yra rehe ha umi marandu rerahahára ojeporavóvare. Upe guive Hermana White, Jones ha Waggoner oñeñepyrũ va’erã kuri oñembyai haña.

Pe Adventismo rembiasakue irundy ñemoñare oñembotuichave ohóvo iñembopy’aro, Ezequiel aranduka capítulo ocho ohechaukaháicha. Ta’angamyi kotykuéra, tupão yvy arigua ryepýpe ha tapicha rekove-tupão ryepýpe, oñemoĩ mbarete va’ekue tembiapo vai ha mba’e ñañoimagina vai rehe; ha espiritismo oguapy umi kuimba’e yma guare ári, oñemoĩ va’ekue tavayguakuérape oñangareko haña. Oguahẽ mboyve 1888, umi kuimba’e yma guare mokõivéva omosarambi ñemongy’a Biblia pokatu rehe, ha upéi Espiritu de Profecía rehe avei; ha ary 1884-pe, umi visión abierta opyta. Kellogg espiritismo panteísta oñepyrũ oike pe tembiasakue 1888 mboyvegua ryepýpe, ha 1888 omarka pe mokõiha ñemoñare oguahẽha. Ikatu Adventista rembiasakuehaihára kuéra nohaikuaái térã ndoregistra porãiri pe testimonio histórico añetéva pe ñembyatyhápe ojehechaukáva ñembopy’aro rehegua; hákatu inspiración he’iháicha, umi Watchers yvagagua “ohendu opa ñe’ẽ ha ohairegistra” umi “ñe’ẽ yvágape kuatiañe’ẽnguérape”.

Pe rebelión ojehechaukáva Ezequiel “ta’angamyi koty ñemi” rupive, ohechauka peteĩ ñorairõ añeteguáva umi fundamento teetéva rehe. Ohechauka peteĩ ñorairõ profetisa ha umi mensahéro poravopyre rehe, ha ombojekuaa espiritualismo oguahẽha. Upe generación-pe, pe ótro ñorairõ guasu oútava kuri Satanás rupi, ojapo haña William Miller fundamento-kuéra añetetéva rehe.

Miller omopyenda va’ekue opa hembiporu profético ñemohendapy rehe pe entendimiento ári mokõĩ mbarete ohundiha, oñemombe’úva Daniel capítulo ocho, versículo trece-pe, ohechauka

hague paganismo, upéi papalismo. Año 1901-pe, Lewis Conradi, peteĩ tendota adventismo laodicensepegua Alemania-pe, omoingejey pe ñemoarandu protestante ho'áva, he'íva “pe ára ha ára” pe kuatione'ẽ Daniel-pe ohechauka haña Cristo rembiapo pe santuario-pe.

1888-pe guive Minneapolis aty rire oikóva tembiasakue ára pukukue jave, pohã rapykuéri omyakáva espiritismo okakuaave ohóvo, ha mburuvichakuéra apytépe ojeuehegui ñemomombyry osegi, Jones ha Waggoner marandu ojepe'ávo guare rembiapo vai osegi oheja haña ipochyry. Aravo pyahu ñepyrũme, W. W. Prescott, peteĩ Adventista Laodiceagua mburuvicha, ohupyty va'ekue teología rehegua mboajepyréva protestantismo apóstata mbo'ehao kuéragai, ogueraha Satanás ao haña haña omokyre'ỹ Conradi remiandu “pe ára ha ára” rehegua, ha tapiate oikoháicha “ipu'akáva kuéra ohai tembiasakue.”

Umi ánhel marangatu ohai pe tembiasakue añeteguáva, péro pe Adventismo laodicense omoheñoĩ peteĩ ñemoĩha tembiasakue rehegua pe ñorairõme oñemboykéva rupi pe entendimiento millerita rehegua “memegua” rehe, upéva oheja haña oimeraẽva umi “ndoikuaáivape” Adventismo laodicense-pe oguerovia haña pe definición “memegua” rehegua, pe Hermana White he'íva'ekue ouha “umi ánhel yvágagui oñemosẽ va'ekuegui”, ha'eha añetehápe peteĩ doctrina añeteguáva. Siglo veinte ñepyrũme W. W. Prescott otenonde omoheñoĩvo peteĩ kuatione'ẽ oñehenóiva The Protestant. Pe kuatione'ẽ pyenda tuichakue ha'eva'ekue ombo'e haña pe entendimiento Miller rehegua “memegua” rehe ndoikóihha, ha pe protestantismo apóstata, moõguipa ha'e ohupytykuri iñemoarandu teológico rehegua mboaje, oĩ porãha ome'ẽvo peteĩ símbolo satánico Cristo-pe. Upe tembiasakuepe A. G. Daniells (Presidente de la Conferencia General) ombojoaju imbaretekuéra Prescott ndive pe ataque satánico añeteguáre, jepe Sister White omoneĩhague directamente pe perspectiva Miller rehegua “memegua” rehe hekopete haña.

“Ñandejára ohechauka chéve pe carta 1843 guaréva ojejapo hague ipópe ha'e ojapoukávape, ha ndaikatuha oñemoambue mba'eve ichugui; umi papapykuéra oĩ hague ha'e oipotaháicha. Ipógui oĩ hague ári ha omokañy peteĩ jejavy amoĩva umi papapy apytépe, ikatu hañaicha avave ndohechái, peve ipó ojepe'a meve.

“Upéi ahecha pe ‘Sapy’ rehegua, pe ñe'ẽ ‘sacrificio’ yvypóra arandu rupive oñemoĩhague, ha ndaha'eiha pe texto pegua; ha Ñandejára ome'ẽ hague hesegua jehechakuaa hekopete umi ome'ẽ va'ekuépe pe ára juicio sapukái. Oĩrõ guare joaju, 1844 mboyve, haimete maymáva oĩ joajúpe pe jehecha hekopete rehe pe ‘Sapy’ rehe; ha 1844 guive, pe jepy'apy ha sarambi apytépe, ambue jehecha oñemoneĩ, ha pytũ ha sarambi ou hapykuéri.” Review and Herald, November 1, 1850.

Prescott ha Daniells opu'ārõ guare pe añeteguáre “the daily” rehe, Prescott ha Daniells ohechauka kuri peteĩ opinión michĩvéva ko mba'ére; ha pe aty guasu aja, Sister White ñe'ẽmondo umi mokõivévape guarã ha'e kuri tokirirĩ, jepe he'i haña upéva peteĩ ñe'ẽme'ẽ ivevúivape, ha'etéva “kirirĩme oĩ pende arandu.” Oñemone'ẽrõ guare chupekuéra pe ijehechakuaa javy rehe, avei omomba'eguas pe tema “the daily” rehegua ndojejapói haña chugui peteĩ porandu-ñeha'ārã. Umi histórico revisionista-kuéra, pe revisionismo ha'eva peteĩ método histórico oñe'eme'ẽva oñepyrũ hague pe orden jesuita Iglesia Católica-pe, oipuru hikuái iñe'ẽnguéra “the daily” ndojejapói haña peteĩ porandu-ñeha'ārã, ikatu hañaicha ojoko peteĩ evaluación hekopeteva pe

doctrina rehegua. Ha'ekuéra ombohováí vai iñe'ënguéra, pórke tapiáite oheja rei pe mba'e ha'e ombo'e jave ani haña oñemyakãratĩ pe tema "the daily" rehegua, ha'e akóinte omyesakã iñe'ënguéra ñe'ëngueraichagua ndive, ha'etéva "ko tiempo-pe," téra "ko'ágagua circunstancia-kuéra guýpe."

Maranduhára kuñáramo, ha'e oñeha'ákuri ojoko haña peteĩ ñembyaty vai okakuaáva, oĩmava tuichaiterei haña omboja'ó haña pe iglesia tuichakue, peteĩ michĩva tapichakuéra apytégui oimo'áva, mburuvichakuéra rupi, oguerékoha pokatu omotenonde haña opa mba'e ha'ekuéra odesidíva añeteguáramo. Ha pe Ñandejára, hembiaapo rupive, ojoko pe Satanás rembiapo ani haña osẽ oho mombyry, peve ha'e omano. Upéi, ary 1931-pe, oñepyrũ jey peteĩ ñeha'ã pyahu ojejahéi haña pe añetegua "pe ára ha ára" rehegua, ha ipahápe upéva oñemoañete. Ko árape pe comprensión añeteguáva pe "pe ára ha ára" he'isévare ha'e pe entendimiento peteĩ michĩva rehegua Adventismo Laodicéape, ha umi circunstancia ko'ágagua guýpe, "pe ára ha ára" ha'e ko'ága katuete peteĩ porandu prueba rehegua.

Pe opinión hetave oguerékórõ guare pe entendimiento añetegua, ndaha'úi va'ekue peteĩ prueba; ha katu oimeraẽ añeteguáva oñemyesakã javy ramo, upévare upérõ oiko peteĩ prueba. Upe aty manuscrito-kuéra rehegua hérava *Manuscript Releases* oñemoherakuã rire ary 1980 rupi, téra hi'aguĩhápe, upérõ ojekuaa peteĩ artículo ha'eva peteĩchaite hesakã porã iñemoĩ haña Prescott ha Daniells remiandu rehe "the daily" rehe, ha'éichaite avei iñemoneĩ Miller remiandu rehe.

"Ko etapa ko'ẽme ñande jeikove rehegua ndajahejava'erãi ñande apytu'ũ ojegueraha haña mombyry pe tesape especial oñeme'ẽ va'ekue [ñandéve] jahecha haña pe aty guasúpe ñane conferenciapigua. Ha upépe oĩkuri pe hermano Daniells, ha iapytu'ũme pe enemigo omba'apo hína kuri; ha nde apytu'ũ ha anciano Prescott apytu'ũme avei omba'apo hína kuri umi ánhel ojemosẽ va'ekue yvágagui. Satanás rembiapo va'ekue hína ojere haña pende apytu'ũkuéra ani haña peñemoĩ pe tesape rehe, ha haña umi detalle michĩva oñemoingue pype, umi mba'e Ñandejára ndopenái va'ekue peẽme pegueru haña. Umi mba'e ndaha'úi va'ekue tekotevẽtéva. Péro kóva he'ise heta mba'e añetegua kausape guarã. Ha pende apytu'ũme oguahẽva umi idea, peẽ pejeheja ramo pejegueraha haña umi detalle michĩvape, upéva ha'e peteĩ tembiapo Satanás oikuaaukáva. Pemohenda porã haña umi mba'e michĩva umi aranduka ojehaíva'ekuẽpe, peẽ peimo'ã ikatu hañaicha pejapo peteĩ tembiapo tuicha. Péro chéve oñekarga: Kirirĩ ha'e ñe'ẽkuaa."

"Che a'e ha'e va'erã, Peheja peneñe'ẽ vai vai. Kóva ñemoĩmbyrã aña rehegua ikatu hañaicha oñemboguata, upéicharõ peẽme guarã ojehechauka pende rembiapo ojehecharamoitereitaha iñemoheñóipe. Ha'e va'ekue enemigo rembiaporã ogueru haña opa umi mba'e oñeimo'áva iñaáva, umi opaichagua apytu'ũ ndoguerojeroviái peteĩchahápe haña."

—Ha upéi mba'e? Ojehupytyta pe tembiapo voi oguerohorýva Aña. Oñeme'ẽta umi okapeguápe peteĩ ta'anga ndaha'úi va'ẽ ñande jerovia rehegua, ha katu pe añetegua oĩporátava chupekuéra, ha upéva omongakuaáta tekokuua reko oguerútava tuicha ñemyangekói ha omoñembyatyta umi aravo órova, tekotevẽva ojepuru kyre'ỹme oñemoĩ haña pe marandu guasu tavayguakuéra renondépe. Umi ñemyesakã ojejapóva oimeraẽ mba'e rehe, ñande ñamba'apóhaguere hese, ndaikatúi opavave oñondive ojoaju porã, ha umi ipaháva ha'eta

omboapañuáiva umi ojeroviáva ha umi ndogueroviáivape akã. Kóva voi hína pe mba’e Satanás ombosako’i va’ekue oiko haña—oimeraẽ mba’e ikatúva oñembotuicha haña peteĩ joavyramo.

“Elee Ezequiel, capítulo 28. Ko’ága, ko’ape oĩ peteĩ tembiapo tuichaitereíva, upépe umi espíritu extraño ikatu ojehechauka. Ha Ñandejára oguereko peteĩ tembiapo ojejapóva’erã oñesalva haña umi ánga ojuhundi hañaúpe; ha umi tenda Satanás, oñemokañývo ambueicha, ikatúva oíke omyenyhẽ haña, oguerúvo ñembotavy ñande aty ryepýpe, ha’e oja póta iporã hañaúichaite, ha opa umi michĩmi joavy oñembotuichavéta, ojehechaukavéta haña.”

“Ha cheve ojechauka ñepyrũmby guive Ñandejára ndojapói hague ni umi Mbo’ehára Daniells ni Prescott-pe ko tembiapo pohýi guasúpe guarã. Oñemoingéramo Satanás rembipuru ñembotavy, ha ko “Ára ha ára” oiko ramo mba’e tuichaitéva oñemoingévo haña oñembopy’a apytĩ haña umi akãnguéra ha ojokóvo tembiapo ñemotenonde ko ára iñimportanteva jave? Ndovaléi upéva, taha’e ha’éva. Ko mba’e noñemoingéi va’erã, pórke pe espíritu oñemoingétava oiméta ojokóva, ha Lucifer oma’ẽ porã opaite ñemongu’ére. Umi tembiguái satanás guigua oñepyrũta hembiapo, ha ñembyai ha sarambi oñemoingéta ñande atykuérape. Nde ndereguerekói ñehenói rehapykueho haña pe joavy ñe’ẽme’ẽ rehegua ndaha’éiva porandu ñeporanduha; nde kirirĩ katu ñe’ẽkuaa hína. Che aikuaa porãite ko mba’e tuichakue javeve. Pe aña ikatúrire ombohuru peteĩva jepe ñande rehegua ko’ã mba’épe, hembipota hañaúicha, Satanás rembiapo osẽ porãta. Ko’ága tembiapo pya’e’ỹre oñepyrũ va’erã, ha ani oñemyasãi mba’eveichagua joavy ñe’ẽme’ẽ rehegua.”

“Satana omokyre’ỹta umi kuimba’e osẽ vaekuépe ñande apytégui oñembojoaju haña ángel aña ndive ha ombotapykue haña ñane rembiapo porandu mba’e’ỹre, ha mba’eichaitépa ovy’áta upéva enemigo táva’ípe. Peñombyaty, peñombyaty. Toñeñotỹ opaichagua joavy. Ko’ága ñane rembiapo hína ñame’ẽmba haña opa ñande retepy mbarete ha apytu’ũ kangue nervio rehegua ko’ã joavy ñambohasapa haña tape’águi, ha opavave tañemoĩ peteĩ ñe’ẽme. Satana ikatúrire, iñarandu guasu noñemomarangatúivape, ohejáramo oñemboguata haña michĩmi jepe, [ovy’áta].”

“Ko’ága, ahechávo mba’eichapa remba’apo, che akã oikuaa porã pe tekópate ha umi mba’e osẽtava, reho haña tenondépe ha reme’ẽ haña umi tapicha ñandehegui ojei va’ekuépe jepe pe michĩvéva pa’ũ ogueru haña ñembyasy ñande aty ryepýpe. Nde arandu’ỹ reiko va’erãmo’ã kuri pe Satanás oipotaháichaite. Nde ñe’ẽhatã rerekóva ndaha’ei Espíritu Santo ñeñandu rupive. Che amyesakākuri ndéve haña ha’e haña ndéve ne rembojavyha, reheka rupi jejavy kuéra umi kuatiajehai kuimba’ekuéra rehegua oñemboguata va’ekue Tupã rupive, ndaha’eiha Tupã omoingove va’ekue. Ha ko’áramo kóva ha’e pe arandu Elder Daniells ome’ẽséva tavayguakuérape, ani hañaúichaite peẽ peme’ẽ chupe peteĩ tenda oficial, ndaikatúigui ombojoaju kuaa mba’e rapykueri ha ipahápe oúva. Nde kirirĩ ko mba’e rehegua ha’e nde arandu. Ko’ága, opa mba’e ojoguáva jejavy jehekápe umi kuatiañe’ẽ osẽva kuimba’e ndoikovéimavape guare, ndaha’ei tembiapo Tupã ome’ẽva peẽme pejapo haña. Pórke ko’ã kuimba’e—Elders Daniells ha Prescott—omoirũ rire va’erãmo’ã pe ñe’ẽmondo oñeme’ẽ va’ekue tavaguasu kuérape oñemba’apo haña, heta, hetaiterei, oñekonvense va’erãmo’ã kuri pe añetegua rehe ha oñekonverti va’erãmo’ã avei, kuimba’e ikatupyryva, umi [ko’ága] oíva

tenda kuérape araka'eve ndojehupytymo'ái haḡua."

"Opaite yvy ape ári ojehechava'erã peteĩ tuicha familia ramo. Ha peẽ perekóramo koichagua ykua tuicháva arandu rehegua pégui peguenohẽ haḡua, mba'ére peya ko yvy ape ári ogehundi haḡua heta año aja umi testimonio Ñandejára Jesucristo ome'ẽ vaekue reheve? Pe religión añeteguáva ñanembo'e jahecha haḡua mayma kuimba'e ha kuña peteĩ tapicha ramo ikatuhápe jajapo chupekuéra iporáva."

"Kóva oĩma kuatione'ẽme heta añoa: 'Peteĩ Akã peteĩchapa oĩva', peteĩ testimonio Elder Andrews-pe ḡuarã. Pe akã ikatu oñembokatupyry oiko haḡua peteĩ pu'aka oikuaa haḡua araka'e oñeñe'ẽ va'erã ha mba'e pohýi oñemopu'áva'erã ha oñegueraháva'erã, Cristo niko nde Mbo'ehára. Ha akyhyje eterei nderehe [ahechávo ndéve] remomba'eguasúvo ne arandu ha reseguívo peteĩ tape oguerúva haḡua joavy opiñõme. Ñandejára ohenói kuimba'e arandu ikatúva oguereko haḡua ikirirĩha arandu ramo chupekuéra ojapo haḡua upéva. Reikose ramo reiko peteĩ kuimba'e kompleto ramo, reikotevẽ ñembosanto Jesucristo rupive. Ko'ága oĩ peteĩ tembiapo oñepyrũmíva añoite, ha tojehecha arandu opa ministeriópe, opa presidente conferencia-[pe]gua ryepýpe. Péro ko'ápe oĩ peteĩ tembiapo ndéve ḡuarã reñepyrũ haḡua hese heta año guive, upe reñeikotevẽ haguépe remopu'ã nde ñe'ẽ ko tembiapoite rehehápe. Cristo ome'ẽ opa Itavayguápe mbo'esyry ñembo'eve'ẽ porãite mba'épa ojavova'erã hikuái ha umi mba'e ndajajapói va'erã. Ha sa'i aravoite hemby ñandéve ñamba'apo haḡua Ñandejára tekojoja rehe. Nde ikatu reikuaa Ñandejára rape. Ahecha ne rembipota regueraha haḡuáicha umi mba'e ndejeheguínte remohendava'ekueicha, rire remoĩ rire nde rehe presidente ramo. Reimo'ã va'ekue rejapotaha mba'e hechapyráva, upéva ha'éta peteĩ tembiapo Tupã ndoĩri va'ekue nde pópe rejapo haḡuáicha. Ko'ága, ne rembiapo ndaha'éi rejopy haḡua, síno resãso haḡua opa tekotevẽ ikatuháicha Ñandejára ne moneĩramo reservi haḡua. Péro pyhareve guive voi rehechauka kuri arandu ha juicio oñembosantifikáva ndojehechaukáhi hague nde rehe. Remyasãhi sapy'ante umi mba'e ndaikatumo'ái haḡuáicha oñemoneĩ, Ñandejára ome'ẽ'ỹramo tesakã."

"Ojehekombo'e va'ekue chéve ko'ã ñemongu'e pya'eterei nojejapói va'erãmo'ã hague, taha'e pene poravóvo peñemoĩ haḡua presidente ramo pe conferencia-pe, ni peteĩ año ambuépe jepe. Ha Ñandejára nomoneĩvéi ko'áichagua tembiapo pya'eterei ojapo haḡua, pe mba'e noñemoĩ mboyve Ñandejára renondépe ñembo'épe; ha ndéve oguahẽma hague pe marandu omombe'úva tembiapo Ñandejára rehegua oĩva presidente ári ha'eha peteĩ tembiaporã tuichaitereíva ha marangatuetéva, ndereguerekói kuri derecho moral reñepyrũ haḡuáicha repu'ã mbarete upe "Daily" rehegua mba'ére, ha reikuaa haḡuáicha ne influencia ombohováita pe porandu. Oĩkuri anciano Haskell, ogueraháva'ekue umi tembiapo pohýi, ha oĩ anciano Irwin ha heta kuimba'e ambue ikatúva amombe'u, oguerekóva umi tembiapo pohýi."

—Moõpa peẽme penembojerovia'y va'ekue umi kuimba'e hi'arivevape? Mba'e autorida piko peiporu kuaa va'erã ra'e pe'yke'ỹre opa umi kuimba'e oguerekóva tembiapo pohýi pehecha haḡua ko mba'e? Péro ko'ága tañamyesakã ko mba'e. Ko'ága tekotevẽ jajepy'amongeta jeýta haḡua, umi tembiapo oñemboykéva renondépe, peẽ pehechaukávo pene kyre'ỹ pemotenonde haḡua pe tembiapo peteĩ aryve, taha'e piko upéva Ñandejára juicio. Pejoguerekóramo pe tembiapo peteĩ aryve, umi pytyvõrã oñondive haḡua pende ndive rupive, tekotevẽta oiko peteĩ

ñemoambue pende pype ha Elder Prescott pype. Ha peñemomirĩ pene korasõme Ñandejára renondépe. Ñandejára ohecha va'erã pende pype peteĩ jeikove haña ambuéva jehechauka, mba'érepa, oĩrõ guare kuimba'e oikotevêva oñekonverti jeývo ko árape, upéva hína Elder Daniells ha Elder Prescott.

“Porundy kuimba'e toiporavova'erã, ha'e haña kuimba'e arandu ha Tupã gracia rembiapópe [ome'ẽ] haña techaukaha peteĩ jevyjejyrãgui. Oimérõ guáicha kuimba'e oñembotavyeterei ha ndaikatúi oñemoĩ porã mba'érehegui mba'épe, omboykévo umi kuimba'e oguerovahague pe tembiapo rembiaporã ha umi konferénsia mburuvicha, [ha] umi kuimba'e [o]guerojáva pe tembiapo hetave mokõi ary-gui noñemomba'evéiri ha upéicha peteĩ tapicha py'arasy guive osẽ peteĩ mba'e vaiete, kuimba'e kuéra oheja hañaicha pe tembiapo voi oñemoĩva'ekue henondépekuéra heta ary pukukue—pe tembiapo táva guasukuérape—ha ndaipóri, térã michĩeterei, ñangareko umi tuja kuimba'ére consejo rehehápe, ha upéi omyasáiminte umi mba'e ha'ekuéra oiporavóva ome'ẽ haña tavayguakuérape, upéva voi ohechauka porã mba'éichapa ndaikatui hañaicha ojerovia umi kuimba'ére oñeme'ẽ haña chupekuéra ko tembiapo tuicha ha hechapyrãva.”

“Cristo ndaha'úi omano. Araka'eve nohejáimo'ãi ojegueraha haña Hembiaapo ko tape ñepyrũmby'ýicha. Peheja umi lívro oĩ hañaicha. Oĩramo tekotevêha ojejapo peteĩ ñemoambue, Tupã oguerékóta upe ñemoambuépe peteĩ joaju oĩporãva hendive; ha peteĩ marandu oñeme'ẽ rire kuimba'épe umi tembiaporã tuicháva reheve, [Tupã] ojerure jerovia hañaicha omba'apótava mborayhú rupive ha omopotíva ánga. Karai Daniells ha Prescott mokõivéva oikotevê oñekonverti jey. Oike peteĩ tembiapo ñypytũva, ha ndaha'úi peteĩ mba'e ojoajúva pe tembiapo Cristo ou va'ekue ko ñande yvy ape ári ojapo haña rehe; ha opa umi añetehápe oñekonvertíva oja póta Cristo rembiapo.”

“Opaite ñamba'apo haña pe tembiapo ombotuicháva Túvape. Jahupyty pe apañuãĩguasupe: térã ñambojoja Jesucristo rekokatu rehe ñande rekove ko aravo ñembosako'ihápe, térã ani haña jañeha'ã. Karai Daniells, nde ndereñeñanduiva'erã reimeha sãso hañaicha rehendu haña nde ñe'ẽ yvatehápe, rejapo haguéicha ambue hendáicha ko'ãichagua circunstancia-pe. Ha peikuaa, peteĩ conferencia mburuvicha ndaha'úi peteĩ oisãmbyhýva guasu. Omba'apo joajúpe umi kuimba'e arandu ndive oĩva mburuvicha-kuéra rendápe, umívape Ñandejára omoneĩ va'ekue. Ha'e ndorekói sãso ojepokuaa haña umi jehaipyre oĩva lívro kuéra oñembokuatiáva-pe, osêva umi plúma kuérãgui Ñandejára omoneĩ va'ekue. Umíva ndoguererekovéima haña pokatu, ndokuaaukáiramo sa'ive pe pu'aka mburuvicha ha ojopy haña oiporúva. Pe apañuãĩguasú oguahêma, Ñandejára oñemotĩguáicha hañuére.”

“Mba'éichapa Ñandejára oma'ẽ umi táva oñemba'apohaguére'ỹ rehe? Cristo oĩ yvágape. Ko'ãga ikatu hañaicha oje'e: 'Ndaipóri mburuvicha guasu poguýpe ñemotenonde. Ha ko'ãga hína ko yvy ape ári oikóva pe ára pahaite. Ko'ãga che hína pe Pokatu osalva térã ohundi haña. Ko'ãga hína pe ára opavave rekove rape oĩha Che popegua. Ame'ẽ Che rekove haña as salva haña ko yvy ape ári oikóva. Ha “Che, jepe chemopu'ãramo yvate,” pe grásia salvadora ame'õtava ohechaukáta maymáva ojeja pótavape pe Tupã joguaha ta'angáicha ha oĩtava peteĩnte chendive, omba'apotaha Che amba'apoháicha, Che pokatu grásia porosãmbyhy rupive.' Oimeraẽ oipotáva, [tojapyhy] ñirũnguérandi haña ojapo pe tembiapo

oñeme'ëva'ekue chupekuéra tojapo hañua, oĩ jave tenda heko hañuaresponsablepe Ñandejára ome'ëva consejo guýpe, ha toheka kyre'ỹ eterei hañua omba'apo joaju hañuaicha peteichaite Hendive, pe ohayhuetévape ko yvy ape ári oikóvape pe ome'ëva'ekue Hekove sakrifísio completo ramo ko yvy ape ári oikóva salvación rehehápe. Añe'ë ñane ministrokuérape, ikatu hañuaicha oíke jave tembiapópe ñane távakuérape, toguata Ñe'ë ministerio ndive peteĩ py'aguapy marangatu. Ndikatúi jajapo pe impresión oĩporãva tavayguakuéra akãme ñande hañua..."

"Akopia che Diario-gui. Pe añetegua oĩháicha Jesúspe—eñe'ë hese, eñembo'e hese, erovia opa iñe'ë he'iséva iporãitehápe. Mba'épa rehupytýta remoguahêramo jejavykuéra umi kuimba'e renondépe ojei va'ekue jeroviágui ha ojapysaka va'ekue espíritu mbotavyhára rehe, kuimba'e ndahi'aréi va'ekue oĩ ñanendive pe jeroviápe? ¿Nde repytátapa Aña ykére? Emoĩ ne atención umi kokue ndojeporúvape gueteri. Peteĩ tembiapo opavave yvy ape ári guarã oĩ ñane renondépe. Che ame'ëva'ekue chéve ta'angamyi John Kellogg rehegua."

Peteĩ ava rechapyrã porãiterei ohechauka hína umi apytu'ũrã pe'ỹva argumento mbeguemi ojoguáva añeteguápe rupive ha'e opresentáva, ñe'ë ña'ĩmbuéra añetegua Biblia pegua-gui. Ha umi ijy'uhéiva ha iñembyahýiva mba'e pyahúre ohóma hína omotenondévo umi apytu'ũrã [upéichaite peve ojoguáva añeteguápe] upévale karai Prescott oĩkuri tuicha peligro-pe. Karai Daniells oĩkuri avei tuicha peligro-pe oíke hañuaicha peteĩ javy guasúpe, oguerovia hañuaicha ko'ã ñe'ë ña'ĩkatúraro omemyasãi opa hendápe, upéva ha'etéta peteĩ mundo pyahu.

"Heë, upéicha va'erãmo'ã, ha katu iñakãnguekuéra oĩ aja upéicha ojepy'apyetereíva, ojechauka chéve pe ermáno Daniells ha pe ermáno Prescott ombojoajuha hikuái ijehasápe temimo'ãnguéra peteĩ jehecha espiritual[ista]-icha rehegua, ha oguerahaha ñande retãyguápe temimo'ã porã porãva gotyo, ombotavýtava, ikatúrõ, umi jeiporavopyre voi. Aikotevẽ amohenda che plúmape [ko añetegua] ko'ã ermáno ohechataha mba'e vai umi hikuái remimo'ã mbotavývape, omoĩtava pe añetegua peteĩ marandu'ỹme; ha [upéicharõ jepe] ha'ekuéra [opýtata] ojechauka hañua [guáicha oguerékova] peteĩ kuaapy espiritual tuichaiteva. Ko'ãga aikotevẽ amombe'u chupekuéra [kóva] ahechárõ guare ko mba'e, Elder Daniells omopu'ãvo iñe'ë peteĩ trompétaicha omoherakuãvo hemiandu pe "Daily" rehegua, umi mba'e oikótava upe rire ojechauka chéve. Ñande retãyguakuéra oñepyrũkuri oñembyavy. Ahecha pe ipahague, ha upéi oñeme'ë chéve ñeñangareko hañua, Elder Daniells, ndojepokuaáiramo pe ipahápe, upéicha oñandu ha ohejáta gueteri ijehe oguerovia hañua oĩha Tupã inspiración guýpe, mokõikuaa'ỹ ha py'amokõi oñeñotýta ñande apytépe mamove, ha jaháta pe tenda Satanás oguerahahápe imarandu. Ñemoguerovia'ỹ ha py'amokõi añetéva oñeñotýta yvypóra apytu'ũme, ha ñemitỹ vai hañua'ỹva hendaguépe oíkeva'erã pe añetegua." Manuscript Releases, volume 20, 17–22.

Mokõiha ñemoñare rembiasakue ohechauka peteĩ ñembotuichave ñepu'ãme. Pe espirituálismo ojechaukáva Ezequiel ta'angakotýpe ohechauka porã "Hermano Daniells ha Hermano Prescott omoinge hikuái ijehupytýrãme temiandu oguerékova peteĩ jehechapy espiritualista ha ogueraha ñande tavayguakuérape temiandu porãite hañua, ikatúrيره, ombotavy hañua umi poravopyre jepe". Pe espirituálismo ojoajúva pe jehecha japu rehegua "pe ára ha ára", ha'e pe símbolo mba'éva, ikatúrيره, ombotavyta umi poravopyre jepe. Ha'e ombojoaju pe espirituálismo panteísta

omohera kuáva'ekue Kellogg, Prescott ha Daniells oñemomba'eguas rupi omyesakã haña "pe ára ha ára" Cristo pegua pe tembiapo tupaópe.

Ha'e omomandu chupekuéra oheja haña umi aranduka opyta hañaicha, upéva rupive oñe'ẽ hína kuri Prescott ha Daniells ñembopyahurã rehe ojehaijeývo Uriah Smith aranduka, *Daniel and the Revelation*, ikatu hañaicha ojeipe'a ñembo'e "the daily" rehegua, ha'ẽchaite voi Miller ombohérakuri haguéicha upéva. Umi tembiasakue moambueha Laodiceagua, Isaías ombohérava "umi arandu", ojapo peteĩ tembiapo tuicháva Adventismo-pegua ndorekóivare arandu ári; pórke ombojehe'a vai hikuái pe testimonio tembiasakuegua ogueraha hañaicha umi apysa jopóivape ha umi sa'i ohesa'ỹijóvape oguerovia haña pe mba'e "the daily" rehegua naimportanteiha, ha Miller oĩhague jejavýpe upe mba'épe. Upe tembiasakue moambue rembiapo ha'e peteĩ parte umi yty Miller ohechaukáva'ekue chupe, oñemopotĩ va'erãha pe kuimba'e vykyryi rerahaha rupive, upe ára pe Tupã pu'aka jehechauka *Midnight Cry*-pe oñembopyahu jey vove.

Ñamboguejýta ñaneñehesa'ỹijo pe generaciõn mokõiháva Adventismo Laodicense rehegua pe artículo oúvape.

Pe ñe'ẽmondo "Tapeho tenonderã" gueteri oñehendu ha oñemomba'eva'erã. Umi mba'e oikóva opaichagua ñande yvy ape ári ohenói tembiapo ombohováiva ko'ã ñemoambue ijajaha'ỹva. Ñandejára oikotevẽ kuimba'ekuéra hãimbéva ha hesakã porãva espíritu rehegua, kuimba'ekuéra Espíritu Santo omba'apóva hese kuéra, ha añetehápe ohupytýva maná pyahu yvágagui. Umiichagua apytu'ũme Tupã Ñe'ẽ omimbi tesape, ohechauka haña chupekuéra hetave araka'eve ojehechaháicha pe tape haña jerovia haña. Espíritu Santo omba'apo apytu'ũ ha korasõ ári. Oñuahẽma pe ára, Tupã remimbou rupive, pe kuatione'ẽ apyka oñembotyva'ekue oñemboguatáva ko yvy ape ári. Umi mbo'ehára ñane mbo'ehao kuérape araka'eve ndojejokova'erã oñeñembo'évo chupekuéra ombo'eva'erãha añoite upe oñembo'éva'ekue yma guive. Tojeipe'a ko'ã ñemboty. Oĩ peteĩ Tupã ome'ẽ haña pe ñe'ẽmondo Itavayguakuéra oikuaauka va'erã. Ani avave ministro oñandu oñeñapytĩ hañaicha térã tojeha'ãjoja yvypóra ta'anga haña. Pe evangelio oñekumpliva'erã hekopete umi ñe'ẽmondo Tupã omondóva he'iháicha. Upe Tupã ome'ẽva Hemimbiguáipe oñe'ẽ haña ko árape, ikatu hañaicha ndaha'ẽi kuri añetegua ko'ãagua mokõipa ary mboyve, ha katu ha'e hína Tupã ñe'ẽmondo ko árape guarã." The 1888 Materials, 133.